

16 . Alba Iulia | Punct: Întreprinderea "Monolit S.A." (zona exterioară vestică a orașului Apulum I) | Anul: 2003

Anul: 2003

Cod RAN: 1026.12

Perioade: Preistorie, Antichitate

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca romană timpurie

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Radu Ciobanu, Ilie Lazăr, Vasile Moga, Radu Oța, Cristinel Plantos

Instituții: Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia

Raport

În perioada 7 octombrie – 14 noiembrie 2003 au fost efectuate cercetări pentru descărcare de sarcină arheologică a două terenuri aflate în proprietatea SC Gold Corporation SA, situate, primul în punctul denumit de localnici "La Recea", pe partea stângă a DJ 107 A, ce duce în comuna Pâclișa, al doilea în vecinătatea sudică a Întreprinderii de materiale de construcții "Monolit" SRL.

Cea de a doua zonă abordată de cercetările noastre, însă unde săpăturile urmează a fi reluate în cadrul unei alte campanii, în cursul anului viitor, cuprinde un perimetru extrem de larg, de aproximativ 250 x 60 m, situat în vecinătatea sud-estică a Întreprinderii de materiale de construcții "Monolit" SRL. La E de locul cercetărilor noastre, la aproximativ 400 de m distanță în linie dreaptă s-a descoperit traseul incintei orașului roman Apulum I, precum și o serie de edificii, unele sacre, din perimetrul acestuia.

Prima secțiune, notată S 01, a fost dispusă pe direcția N - S și măsura 29 x 1,5 m. În cadrul acesteia sunt de semnalat și descoperirile cele mai importante de aici. Între metrii 1,50 și 5, a fost descoperit un complex, notat C 1, pentru degajarea căruia au fost deschise două casete, notate caseta 1 și caseta 3, spre E și V. În primul rând este de amintit un altar votiv, având dimensiunile : înălțimea totală – 1,18 m, baza – 0,6 x 0,6 m, coronament – 0,6 x 0,6 m. Altarul avea pe una dintre fețe textul unei inscripții de 10 rânduri. Câmpul inscripției avea înălțimea de 0,62 x 0,40 m. Înălțimea literelor era de 0,04 m și spațiul dintre rânduri 0,03 m. Coronamentul cuprindea niște vrejuri afrontate din frunze de acant, pe trei dintre fețe. Altarul era spart în trei bucăți iar primele fragmente din acesta au fost descoperite la -0,90 m. Textul inscripției menționează faptul că Septimius Asclepius Hermes, libert al templului lui Aesculap, augustal al Coloniei Aurelia Apulensis, recompensat cu ornamenta decurionalia, cinstește pe zeița Terra Mater. Titularul inscripției mai ne este cunoscut și dintr-un alt text epigrafic dedicat lui IOM, Junonei, Minervei și lui Aesculap. Ambele monumente datează din secolul al III-lea. Spre S, la aproximativ 0,60 m distanță a fost degajat un rând de pietre și cărămizi, provenind probabil de la un fel de platformă pe care era așezat altarul. Sub nivelul acestui altar au fost descoperite două mici gropi din care s-au recuperat fragmente de oase de animale, și ceramică, inclusiv un vas întreg din pastă cenușie. Am putea pune cele două gropi amintite în legătură cu ofrandele obișnuite în asemenea context. Adâncimea la care s-au descoperit gropile era de 1,20 m, iar șirul de pietre și cărămizi la -1,05 m. Între metrii 14 și 15, la adâncimea de 0,70 m, a fost identificată o urmă circulară de arsură cărămie, aparținând unei vetre. Gura de alimentare a acesteia se putea observa foarte bine spre nord. Diametrul platformei păstrate era de aproximativ 0,60 m.

Între metrii 19 și 23 a fost descoperit un alt complex, notat C 2, pentru degajarea căruia a fost deschisă, pe peretele vestic al secțiunii, caseta 2. Aceasta măsura 4 x 1,5 m. La adâncimea de 0,80 m au fost degajate două platforme de fragmente mici de cărămizi și pietre, între care se aflau și oase de animale, iar spre extremitatea sudică, conturul unei gropi ovale, cu ușoare urme de ardere. Materialul recuperat de aici constă în fragmente ceramice de uz comun din pastă cenușie.

La S de capătul secțiunii menționate anterior a fost deschisă, în prelungirea acesteia, secțiunea S 02, de

27,5 x 1,5 m. În cadrul ei nu este de semnalat decât un singur complex, notat C 1, descoperit între metrii 21,3 și 25,6, pentru care a fost deschisă o casetă de 4,5 x 2 m, pe peretele vestic. Este vorba de o groapă aproximativ ovală, cu diametrul de aproximativ 4 m, având gura situată la adâncimea de 1,20 m, și din perimetrul căreia au fost recuperate mai multe fragmente ceramice, fier, oase de animale și sticlă, toate de epocă romană. Spre centrul acestei gropi a fost remarcată o altă groapă de mai mici dimensiuni, cu pereții având ușoare urme de arsură.

Tot din cadrul secțiunii S 02 ar fi de semnalat o monedă de bronz (probabil un dupondius) aflată într-o avansată stare de degradare, descoperită la adâncimea de – 0,57 m între metrii 7 și 8.

Celelalte două secțiuni, S 03 și S 04 au fost amplasate pe direcția E - V. În cadrul secțiunii S 03, de 28,5 x 1,5 m., alături de câteva fragmente ceramice romane, fără decor, sunt de semnalat, la adâncimea de – 1,5 m și fragmente ceramice preistorice.

În cadrul secțiunii S 04, de 28 x 1,5 m, sunt de semnalat două complexe modeste. Primul, situat între metrii 24,2 și 25,8, la adâncimea de 0,80 m, consta dintr-o concentrare de fragmente ceramice, cărămizi fărâmițate și oase de animale. Al doilea complex consta doar în câteva țigle și un olan spart, descoperite la adâncimea de 0,90 m, între metrii 8 și 9. Drept materiale recuperate din cadrul acestei secțiuni sunt de amintit fragmente ceramice romane, oase de animale, fragmente de fier și bronz, un fragment de cărămidă șampilată, aflate într-o avansată stare de degradare precum și o fibulă cu piciorul întors pe dedesubt, fără ac.

Informații suplimentare online

[Raportul 2158 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
